

ОБЩИНА ЕЛЕНА

ПРОГРАМА

ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА ЕЛЕНА ПРЕЗ 2011 ГОДИНА

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма е разработена в съответствие с изискванията на чл. 26а, ал. 2 от Закона за народните читалища, въз основа на направени от председателите на читалищата предложения за дейността през 2011 г.

Изготвянето на годишната програма за развитие на читалищната дейност цели обединяване на усилията за по нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като значими обществени институции, реализиращи културната идентичност на общината, региона и страната.

Народните читалища са основен и стабилен фактор в развитието на местната култура в частност и като цяло на българската култура. Все повече те се очертават не само като културни центрове, но и като такива на гражданското общество.

II. НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА В ОБЩИНА ЕЛЕНА

Читалищата в Еленския край са едни от най-рано създадените в България – втората половина на 19 и началото на 20 век. Увеличаването на населението в бившата Еленска околия и стремежът за просветно и културно развитие води до създаване на читалища и в много малки и отдалечени населени места - Мъжлечи, Стаматевци, Драгановци, Добревци и десетки други. Миграцията на населението през втората половина на 20 век води до спиране на дейността им и продължаване читалищната инициатива в по-големите села.

Народните читалища са юридически лица с нестопанска цел. Те са традиционни самоуправляващи се български културно-просветни сдружения в населените места, които изпълняват и държавни културно-просветни задачи. В тяхната дейност могат да участват всички физически лица без оглед на ограничения на възраст и пол, политически и религиозни възгледи и етническо самосъзнание.

На територията на община Елена развиват дейност 18 народни читалища:

НЧ "Напредък- Елена -1863" гр. Елена
НЧ "Надежда -1904 " с. Тодювци
НЧ "Надежда - Беброво -1870" с. Беброво
НЧ "Просвета - 1927" с. Дрента
НЧ "Просвета - Разпоповци-1881" гр. Елена
НЧ "Просвета 1897" с. Палици
НЧ "Наука - 1899" с. Костел
НЧ "Наука - 1900" с. Марян
НЧ "Пробуда - 1903" с. Илаков рът
НЧ "Развитие - Руховци-1914" с. Руховци
НЧ "Иван Комитов" с. Каменари
НЧ "Искра 1900" с. Константин
НЧ "Хр. Смирненски-1890" с. Чакали
НЧ "Св.св.Кирил и Методий 1928 г." с. Буйновци
НЧ "Събуждане 1894" с. Средни колиби
НЧ "Надежда-1942" с. Бадевци
НЧ "Надежда 1927" с. Шилковци
НЧ "Писмена-2008" с. Багалевци

III. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

1. ОСНОВНА ЦЕЛ е утвърждаването на читалищата в община Елена като културно-просветни средища с активни културни, информационни, социални и граждански функции.

За нейното постигане ще съдейства реализирането на следните **подцели**:

Програма за развитие на читалищната дейност в община Елена през 2011 година

1. Осигуряване на устойчива подкрепа за читалищата в общината за реализиране на основните им дейности за развитие и обогатяване на културния живот, социалната и образователната дейност в населените места.

2. Стимулиране на читалищните дейности за проучване, възстановяване, запазване и популяризиране на местните културни традиции и наследство.

3. Разширяване на обхвата на дейността на читалищата в обществено значими сфери, като социалната и информационно-консултантската.

4. Формиране на читалището като място за общуване и контакти, успешни социални практики и дарителски акции, повишаване ролята на читалищата за социалната и културна интеграция на различни социални общности.

5. Участие в местното самоуправление и процесите на развитие на гражданското общество, участието в разработването на местни стратегии и превръщането на читалищата във фактор на обществения диалог и обществените форуми.

6. Развитие на културния туризъм и съпътстващите го услуги и атракции.

7. Информационно обезпечаване на гражданите.

8. Развитие и поддържане на читалищната инфраструктура.

2. ПРИОРИТЕТИ

1. Методическа помощ за институционално укрепване на читалищата като самоуправляващи се културно-просветни граждански сдружения на база действащото българско законодателство. Търсене на възможности за повишаване квалификацията на читалищните ръководства, с цел повишаване информираността на местната общност.

2. Разширяване социалния и съдържателен обхват на дейността, с цел привличане на по-широк кръг от населението.

3. Технологично обновяване на читалищата на база защитени проекти.

IV. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

Основните задачи на народните читалища са задоволяване потребностите на гражданите, свързани с развитие и обогатяване на културния живот, запазване на обичаите и традициите на българския народ, възпитание и утвърждаване на националното самосъзнание, разширяване на знанията на гражданите и приобщаването им към ценностите и постиженията на науката, изкуството и културата.

За осъществяване на тези задачи е необходимо:

1. Читалищата да работят в посока събиране на информация и предоставянето ѝ на гражданите чрез нагледни материали, извършване на социални дейности и услуги осигуряване на достъп до интернет, там където е възможно.

2. Читалищата в община Елена да организират и съдействат при провеждането на традиционните местни събори, празници и обичаи.

3. Читалищата да предоставят на гражданите възможности да участват или да бъдат зрители на качествени културни продукти.

4. Да разработват и реализират инициативи/ проекти за общностно/ местно развитие и финансиране на читалищната дейност.

5. Читалищата да развият ползотворното сътрудничество с читалищата на територията на общината, региона и страната.

6. Да поддържат активно партньорство с общинската администрация, кметствата, училищата, детските градини, културните институции и бизнеса.

V. РАЗВИТИЕ НА ОСНОВНИТЕ ЧИТАЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ

1. БИБЛИОТЕЧНА ДЕЙНОСТ

В малките населени места в община Елена, където няма училища, читалищата са единствените културно-просветни организации. През последните няколко години, благодарение на допълващи субсидии от Министерството на културата и спечелени проекти се закупи компютърна техника в по-голяма част от читалищата.

Библиотеките вече не трябва да са места, в които можеш да отидеш и само да си вземеш книги за определен срок. Те трябва да предоставят информация и услуги, организират мероприятия, насърчават надарени хора да създават и споделят свои творби.

Изхождайки от гореизложеното се определят следните основни насоки в работата на читалищните библиотеки в община Елена през 2011 година:

- подобряване дейността на библиотеките, съобразена с интересите и нуждите на населението чрез различни форми на културно-масовата работа;
- осигуряване информация и достъп до интернет за гражданите /в населените места, където това е възможно/. През 2011 по програма Глоб@лни библиотеки - България" на етап 2011 общината подкрепи участието на 4 библиотеки – в гр. Елена и в читалищата вс. Беброво, с. Константин и с. Марян;
- възпитаване на интерес и култура за четене на книги, задоволяване потребностите на редовни читатели и посетители на библиотеката с нова литература и периодични издания;
- обновяване на библиотечния фонд в зависимост от читателския интерес чрез дарения и участие в програми и проекти.

2. КУЛТУРНО-МАСОВА ДЕЙНОСТ

Това е дейността, която до голяма степен зависи от обществената подкрепа и организационните качества на членовете на читалищните ръководства и щатния персонал.

За осъществяване на тази дейност основните насоки в работата на читалищата са:

- честване по подходящ начин на официални и традиционни празници, събори, годишнини, подреждане на тематични изложби, витрини и кътове;
- организиране на концертни програми и изяви свързани със съхраняването, развитието и популяризирането на местни традиции и обичаи;
- повишаване на художественото и жанрово разнообразие на културните мероприятия;
- организиране на мероприятия с деца и младежи;
- събиране и разпространяване на знания за родния край;
- проучване на архивни документи за историята на района и тяхното разпространяване сред населението по подходящ начин;
- съхраняване и опазване на културно историческото наследство в района.

3. ХУДОЖЕСТВЕНО – ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Читалищата в общината дават възможности за изява на талантливите хора и за развитието на любителското художествено творчество. Изградените художествени самодейни състави осъществяват богата творческа дейност и имат многобройни изяви.

Художествената самодейност в община Елена се развива под различни форми.

1. Временни самодейни художествени състави се сформират за провеждане на местни обичаи- Силвестър, Ладуване, Сурвакан, Коледуване и други. Тези състави се

събират само за определен период, докато трае подготовката и провеждането на проявата, после се разформировават.

2. Постоянно действащи самодейни художествени състави има в читалищата в Елена, Беброво, Константин, Чакали, Марян, Костел, Палици, Буйновци, Илаков рът и Руховци. В тях се води учебна година, която започва в началото на октомври и приключва в края на месец май. В тези състави се извършва учебен процес - обучение на самодейците.

През 2011 година в читалищата от община Елена ще продължи утвърдената практика за работа на съставите – постоянни и временни.

Акценти в художествено-творческата дейност ще бъдат:

- повишаване на художествено-творческите постижения на самодейните състави и индивидуални изпълнители;
- създаване на самодейни състави, кръжоци, клубове и други форми на художествена самодейност в читалищата в по-големите населени места;
- създаване и развитие на форми на художествено творчество сред децата и младежите;
- активно участие на читалищните състави и индивидуални изпълнители в културно – масови прояви в населеното място и общината;
- подготовка на местни обичаи, организиране и провеждане на качествени културни прояви;
- участие на читалищни състави и индивидуални изпълнители в общински, регионални, национални и други конкурси, прегледи и фестивали по избор и съобразно възможностите;
- участие в общинския празник на народните читалища на 14 май в с. Буйновци, в Националния събор в град Копривщица, в традиционния празник на дружеските градове „Балканът пее и разказва” и други.

4. ИЗГОТВЯНЕ НА ПРОЕКТИ

Разработване на проекти и кандидатстване по различни отворени програми да заеме приоритетно място в дейността на читалищните настоятелства, с цел осигуряване на допълнителни средства за обогатяване на материалната база и осигуряване на художествената дейност.

5. ПОДОБРЯВАНЕ ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ И ФИНАНСОВО СЧЕТОВОДНАТА ОТЧЕТНОСТ

Читалищата набират средства от членски внос, културно-просветна дейност, субсидии от държавния и общинския бюджет, наеми, дарения и други приходи.

Подобряване финансовото състояние на читалището чрез:

- осъществяване на контакти за набиране на допълнителни средства от дарения и спонсорство за по-активно участие на любителските състави и индивидуални изпълнители в местни и национални програми, конкурси и фестивали;
- увеличаване броя на членовете на читалището;
- използване на възможностите на проекти и програми;
- наем от движимо и недвижимо имущество.

Финансово счетоводната отчетност да бъде съобразена със законовите норми. Да се изготвят месечни и тримесечни финансови отчети, които да се представят в общината. Да се водят грижливо и редовно приходно-разходните документи.

В срок до 31 януари на годината читалищните настоятелства да изготвят финансов отчет за предходната година и го приемат на отчетно събрание.

6. ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Читалищата в община Елена организират своята дейност, като спазват основните принципи в Закона за народните читалища като самостоятелни юридически лица. Всяко читалище да поддържа своята членска маса и се ръководи от своя върховен орган – общото събрание, а през времето, в което не функционира – от законно избрано читалищно настоятелство. Председателите на народните читалища в срок до 10 ноември представят на кмета предложения за своята дейност през следващата година.

7. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

Обновяване и поддържане на материално-техническата база и сградния фонд на читалищата чрез използване на възможности за допълнителни финансови средства по Програми и проекти.

Да се стопанисват добре наличните музейни експонати, сценични костюми и библиотечен фонд.

При необходимост читалищните настоятелства да организират извършване на текущи ремонти.

Община Елена и през 2011 г. ще продължи да извършва поетапно ремонти на читалищни сгради в с. Буйновци и с. Дрента.

VI. ПАРТНЬОРСТВА

Основи партньори в дейността на читалищата са община Елена, кметствата, училищата, детските градини, Общински детски комплекс, клубовете на пенсионера, НПО и други организации.

Настоящата Програма е приета с Решение № 22/07.04.2011 г., Протокол № 4 от 07.04.2011 г. на Общински съвет-Елена.